

HOOFDSTUK XII

EEN VREK

Filips van Artevelde was een wijs man, die, zooals zijn vader, eerst alle wettige pogingen aanwendde om iets te verkrijgen, alvorens zijn toevlucht te nemen tot geweld. Zijn eerste daad was naar Walter van Enghien te gaan en hem te zeggen :

— Heer Walter, gij en uwe vrienden kunnen naar Wondelgem terugkeeren. Onze ridders van Sint-Sebastiaan zullen u, wanneer gij geleide mocht noodig hebben, veilig daarheen brengen.

En zich tot Gilbert Matheüssen en zijne broeders wendende :

— Alhoewel gij het volk reeds veel kwaad berokkende, zult gij ook in vrijheid gesteld worden. Artevelde duldt niet dat weerlooze mannen worden gevangen genomen.

Hoe ongaarne de voornaamste leiders der Witkappen de gebroeders

Matheÿssen zagen vertrekken, moesten zij er evenwel in berusten dat Artevelde's bevel stipt werd uitgevoerd.

Pieter van den Bosch spande Gilbert Matheÿssen een strik, dien hij moeilijk ontloopen kon. Hij stelde namelijk voor, Gilbert in de afvaardiging naar den graaf te benoemen. In de omstandigheden waarin hij zich bevond, kon Gilbert niet weigeren hieraan gehoor te geven, alhoewel hij vreesde dat deze daad hem bij den graaf in slecht aanzien zou brengen en hij bij een weigering van Lodewijk van Male een gedeelte van de schuld zou hebben te dragen.

Alles was nu geregeld; Filips van Artevelde in plaats van als schutterskoning naar Gent terug te keeren, vertrok aan het hoofd der afvaardiging om den graaf van Vlaanderen te Wondelgem hare opwachting te gaan maken.

Overal was er drukte en joligheid, vooral in « De Maan ».

De onstuimige Pieter van den Bosch had reeds een drietal malen dreunend de vuist op de tafel doen neerbonzen, om zijn woorden kracht bij te zetten.

De anderen trokken maar een bedenkelijk gezicht, de zaak, die Pieter zoo vurig verdedigde, scheen hun maar half te bevallen.

— Ik zeg u, zei Pieter, dat het moet... het moet... het moet !...

— Maar, Pieter, bedenk u eens...

— Ik heb de zaak reeds langs alle kanten bekeken, en steeds kwam ik tot dezelfde slotsom...

Hij wachtte een oogenblik.

Allen luisterden met gespannen aandacht.

— Altijd dien eenigsten uitweg... wij moeten den ouden vrek van Meerbergen van zijne schatten ontlasten.

— Het ware een echte baanstrooperij !...

— Tut ! Tut ! Tut !...

— Ja, Pieter, een baanstrooperij, een daad die met gevangenis en dood wordt gestraft ! zei Van der Wielen.

— Maar ik vraag u in gemoede, wat is in een strijd als de onze hoofdzak ? Dat wij de noodige middelen bezitten om den kamp door te drijven.

— Maar, Pieter, luister dan eens, zei Van der Wielen, gij moet weten dat wij vooreerst geen geld te kort hebben, iedereen brengt zijn penning bij, rust zichzelf uit.

— Dat is voor vandaag ; maar morgen, als wij in 't veld den graaf zullen moeten gaan belegeren, als de werklieden, die het nu reeds niet al te breed hebben, niets meer onder den tand zullen krijgen dan hetgeen men hun zal schenken..., wie zal dan het noodige geld bijeenzamelen ?

— Dan is het nog tijd om den ouden vrek een bezoek te brengen ! Pieter lachte.

— De kerel is zoo gek niet, hij zal zijn schatten wel bijtijds verbergen... In oorlogstijd mag eenieder stelen, als zulks het vaderland kan

helpen... Ik wil het vanavond nog doen... wie gaat er mee ?

— Ik, ik, ik ! riepen drie kerels.

Het waren Arnold de Clerck, Klaas en Jan Bolle.

De anderen wilden nog wat tegenstribbelen, maar Pieter was reeds de deur uit.

— En toch heeft de man gelijk, sprak Van der Wielen, wet en macht hooren in dezen tijd den machtigsten toe.

Bernard van Meerbergen was een ellendige woekeraar, afkomstig van Antwerpen, die, naar men algemeen dacht, groote schatten had opeengestapeld. Hij hield zich onledig, zooals alle vrekken, met zijn schatten te tellen.

Toen van den Bosch de woning had bereikt, klopte hij aan en werd in eene binnenkamer geleid. Aldaar verkondigde ieder voorwerp het gemoed en de levenswijze van den eigenaar. Het vertrek was donker en vervallen ; de ramen waren hoog aangebracht en voorzien van ijzeren staven, zooals in eene gevangenis.

De kamer was behangen met tapijtwerken uit de oude Vlaamsche school, die de boetedoening van beroemde heiligen voorstelden. Het was niet onwaarschijnlijk, dat de woekeraar met een bepaald inzicht die tapijten daar had gehangen, om hem tot voorbeeld te strekken, om in zijn zelfonthouding en zelfpijniging niet te verflauwen ; want gebrek had iedere zenuw van Bernard's lichaam verteerd en hem bijna tot een geraamte teruggebracht. Zijne oogen lagen diep in hunne kassen en maakten hem tot een spookachtig wezen. Een schilder had geen beter model kunnen vinden, om den verpersoonlijkten honger voor te stellen.

't Was een meisje van ongeveer twaalf jaren die de deur voor van den Bosch had geopend. Haar uiterlijk was mager en ziekelijk. Daar het kind het ongeluk had de ouderlooze nicht van den ouden Bernard te zijn, had deze haar tegelijk tot zijn gezelschap, zijne meid en zijne huis-houdster aangenomen. Zij werd evenwel in hare huiselijke bezigheden bijgestaan door eene andere vrouw, welke meer uit gewoonte dan uit dankbaarheid voortging met den woekeraar eenige diensten te bewijzen, waarvoor ze dan onder den naam van weldadigheid eenige magere aalmoezen ontving.

Pieter zegde aan het kind, dat hij een onderhoud met haar oom wenschte te hebben, waarop het meisje met overtuiging antwoordde :

— Oom is uitgegaan.

— Is dit zeker ?

— Ja, dit is zeer zeker.

Van den Bosch keek haar aan en in hare naïeve oogen las hij de waarheid.

— Dat is jammer, sprak hij.

— Kunt gij niet terugkeeren ?

— Waar is hij heengegaan ? Wanneer komt hij terug ?

— Hij is naar de markt gegaan, geloof ik, hernam zij.

— Gij gelooft het maar ?

— Ja.

— En waarop steunt gij uw gezegde ?

— Wij hebben honger, zeer veel honger en oom koopt nooit vleesch dan 's avonds, omdat hij dan de restjes van 's morgens goedkoop kan krijgen. Hij laat mij nooit zelf gaan, uit vrees dat ik zooveel mocht geven, als de menschen vragen. Ik wilde wel dat hij terug was, want ik heb toch zulk een grooten honger.

— Gemeene gierigaard ! mompelde van den Bosch tusschen zijne tanden... Dat zal ik hem betaald zetten, ik ga het huis niet uit, voordat ik zijn laatsten duit beet heb.

Hij ging in zijn beugel en haalde er een geldstuk uit.

— Hier meisje, sprak hij, ga een stuk eten voor u koopen.

Een glimlach van tevredenheid glom op het mager gelaat van het meisje, doch zij weigerde.

— Waarom dan toch ?

— Ik mag niet van oom, ik mag het huis niet verlaten.

— Ik zal hier wat wachten, want ik moet uw oom toch spreken, zonder uitstel spreken, kind. Ga wat eten koopen.

De maag van 't kind riep luide ja, doch de geest zei neen.

— Ik mag niet, ik mag niet, herhaalde het meisje, terwijl tranen haar in de oogen blonken.

Zij liet van den Bosch alleen, sloot de deur van de kamer en begaf zich naar de keuken om hare bezigheden voort te zetten.

Pieter wierp zich in een ouden leunstoel en gaf zijne gedachten vrijen teugel.

Nadat hij langen tijd had zitten mijmeren, begon hij ongeduldig te worden. Hij dacht dat hij het ook wel zonder dien gemeenen vrek kon gedaan krijgen. Hij wilde juist opstaan en zijne makkers gaan roepen, toen hij opeens een vreemd geluid aan het andere eind der kamer, onder den vloer, meende te vernemen.

Hij zag toe, maar bemerkte niets.

— Ergens een hongerige rat, mompelde hij.

Het gerucht herhaalde zich. Neen, een rat kon zulk geluid niet maken. Pieter hield zich stil, heel stil, hij wilde meer weten.

In de kamer brandde geen licht, zoodat het schemerdonker was. Van den Bosch hield zijne oogen gevestigd op de plaats van waar het geluid scheen te komen, en bespeurde eindelijk een geheim valluik, dat plotseling neerviel. Het volgende oogenblik klom de magere gedaante van Bernard, den woekeraar, langzaam en voorzichtig de trappen op, terwijl zijne oogen glinsterden bij het licht der lamp, die hij in de hand droeg en zijne woeste en spookachtige trekken bescheen.

Bernard zette de lamp op den grond en maakte daarop het valluik weder dicht, dat naar zijn afgod, het voorwerp van zijne hoop en zijne vrees : zijn goud leidde. Toen hij het valluik bij middel van een geheime

veer gesloten had, nam hij de lamp van den grond, stond op en hinkte naar de tafel. Het eerste wat hij zag, was een man in den ouden armstoel gezeten en die kalm toekeek. Hij uitte een kreet van schrik en liet de lamp vallen, zoodat deze met een doffe bons op den grond terecht kwam en uitdoofde.

Groote stilte heerschte.

Pieter verroerde zich niet, hij scheen zich te vermaken in den schrik van den ouden vrek. Hij hoorde hoe zijn tanden klapperden en zijn lichaam schudde. Heel onverschillig sloeg Pieter van den Bosch vuur, stond op en bracht de lamp weder in orde, terwijl hij lachend zei :

— Kom, kom, vader Bernard, wat overkomt u, zijt gij ziek geworden ?...

De ontroering van deze onverwachte ontmoeting had hem geweldig aangepakt. Pieter hield de walmende lamp lachend voor 't gelaat van den ouden gierigaard, wiens zinnen verward waren, want hij verloor alle voorzichtigheid uit het oog en riep met heesche stem, vol ontzetting uit :

— Ik ben verraden ! bestolen ! vermoord !... Doch ik heb geen geld daar... — hij wees naar het valluik — neen, volstrekt geen geld ! Het is slechts eene plaats, welke ik voor boetedoening en tot kastijding van mijn zondig vleesch bezoek !...

Pieter van den Bosch spotte :

— Ik dacht dat gij daarheen waart getrokken, om door de aanschouwing uwer rijkdommen u te versterken, terwijl gij dagelijks in armoede vergaat.

— Rijkdommen ! zuchtte de vrek, terwijl hij de oogen ten hemel verhief en zijn magere handen in wanhoop ineen sloeg.

— Gij moet voor mij niet bang wezen, Bernard. Ik heb uw geheim ontdekt...

— In 's hemels naam, onderbrak de oude angstig, terwijl hij met zijn hoofd schudde, dat is niet waar...

— Ja, ja, man, ik heb het geheim ontdekt en dit nog door uwe eigen dwaasheid. Het kind meende dat gij waart uitgegaan en verzocht mij hier te wachten.

— Zoo, zoo, antwoordde de oude bevend... Meisjes zijn babbeltuchtig, onvoorzichtig ; daarom maak ik mijn nichtje nooit wijs wanneer ik uitga, of het daglicht verlaat om in de ingewanden der aarde mijne boetedoening te volbrengen.

— Dat wist zij ditmaal ook niet ! lachte Pieter van den Bosch.

— Ik vertel haar dan dat ik de stad in moet voor boodschappen ; doch ik kan niet begrijpen, hoe ik heden heb kunnen vergeten, de kamer te sluiten, opdat niemand mij in mijn uur van afzondering kome storen.

— Gelooft gij in God ? vroeg Pieter van den Bosch.

De oude sloeg weer de handen ineen.

— Hij moge mij beschermen en behoeden Pieter ; hoe durft gij mij zoo iets vragen ?

— En gij gelooft ook dat Hij 's menschen daden leidt en richt ?

— Eere zij Zijn naam.

De oude boog tot den grond.

— Waar wil die kerel naar toe ? morde hij zachtjes en onrustwekkend.

— Bernard, hernam van den Bosch, gij hebt ditmaal vergeten uw kamer te sluiten, omdat God het zoo bepaald heeft, opdat ik hier komen kunne.

— Gij ? riep de woekeraar.

— Wees niet verschrikt, man, gij zijt veilig, ik ben noch een roover, noch een moordenaar. Doch al uwe uitvluchten baten tot niets. Gij in godsdienstige overwegingen ! lachte van den Bosch. Ja, om uw oogen te verlustigen door het bekijken van schuldbekentenissen, zakken met goud, kisten vol baren en kasten vol juweelen.

De vrek was als van het lam Gods geslagen ; hij gaapte zonder een woord te spreken Pieter van den Bosch aan.

Deze hernam :

— Ja, dat waren uwe overdenkingen in dat hol der onrechtvaardigheid, dáár, waar de jammerkreten der ellendigen, die gij van hun laatste stuk grond hebt beroofd, u nimmer bereiken, waar de tranen der weduwen of de zuchten der weezen nimmer kunnen doordringen, om de schuldbekentenissen uit te wisschen, of het laatste pand, door de wreedste noodzakelijkheid afgeperst, terug te nemen.

Bernard van Meerbergen had zich intusschen eenigszins herpakt ; hij wierp een blik op Pieter, die verwondering en wantrouwen uitdrukte.

— Wel, Pieter, wat moet dat beteekenen, krijschte hij, wij zijn kameraden en moeten elkander zoo niet bejegenen.

Pieter naderde hem. Onwillekeurig deed de vrek een stap achteruit.

— Weet gij, Bernard, zeide hij, dat de Witkappen zijn opgestaan ?

Bernard dacht : « Dat ze allen den nek breken ! » Doch hij wachtte zich wel het te zeggen.

— Bravo ! riep hij, dan zullen er ook voor mij weldra betere dagen aanbreken.

Pieter had hem in zijn macht, daar hij zijn geheim ontdekt had ; de vrees van den lafaard, die voor hem stond, moest hij onmiddellijk ten nutte maken.

— Bernard, zeide hij, ik wist dat gij rijk waart, en thans weet ik waar uw rijkdom verborgen ligt. Schud zoo niet met het hoofd, ik weet, zeg ik, waar uw schatten bedolven zijn, zonder nut, zonder waarde, evenals hij die er heer en bezitter van is. Doch goed aangewend, kan uw rijkdom veel goeds verrichten. Hebt gij er ooit over nagedacht, Bernard, dat uw rijkdom daar zal verborgen blijven, totdat die kelder zal geopend worden, om van dat geld den man te betalen, die aan onze stad den dienst zal bewijzen, dit ellendig geraamte, thans uw lichaam, in eene kist en in een graf te stoppen ? Hebt gij daar ooit over nagedacht ?

— Wat ? Ja wel, ja wel ! antwoordde Bernard verschrikt. Soms den ik er wel eens aan, als ik mij voor mijne zonden kastijd. Doch ik ben nog niet dood, Pieter, en ik heb mij nimmer veel met dokters en apothekers ingelaten, zoodat ik hoop nog zoo lang te leven tot gij de groote man geworden zijt dien ik droom.

— Zoo, gij wenscht mij groot te zien. Welnu, help mij dan.

— Zeker, hernam Bernard, in alles wat redelijk is, in alles wat in mijn macht en vermogen ligt. Ik wil met u handelen als met mijn dierbaarsten vriend.

— Ik hoop het van harte, want ik heb veel geld noodig, Bernard.

Een vluchtige glimlach verscheen op de lippen van den woekeraar.

Hij dacht dat van den Bosch hem geld te leen kwam vragen.

Daarom spoedde hij zich naar de tafel, nam een vel perkament en zei :

— Ik wil alles voor u doen, wat redelijk kan verlangd worden, en een arm man als ik ben, zonder zijn geweten te verkrachten, kan doen.

— Geweten ! riep van den Bosch lachend uit, neen, ik wil niet dat gij uw geweten zoudt verkrachten, door u te dwingen geld te leenen, zonder interest te vorderen.

De gierigaard keek angstig op.

— Wat meent u daarmee ? vroeg hij.

— Al wat ik begeer, is een gift, een vrijwillige en edelmoedige gift, om het welslagen onzer zaken, om de zegepraal der Witkappen te helpen bevorderen.

Den indruk te beschrijven dien deze woorden op den woekeraar maakten, is onmogelijk. De oude vrek was zóó verstomd en verpletterd bij het voorstel van iets vrijwillig te geven, dat hij sprakeloos naar van den Bosch zat te staren, terwijl hij zijne handen bij afwisseling ophief en weder liet vallen. Ten laatste behaalden gierigheid en verontwaardiging de overhand op de vrees. Bernard kreeg de spraak terug, om een stroom van verwenschingen over Pieter van den Bosch, voor zijne onbeschaamde vraag, uit te storten.

Van den Bosch liet den storm overgaan en antwoordde zeer bedaard :

— Bernard, ik geef u een eerlijke waarschuwing. Ik heb er geen belang bij, om het geheim van den ingang van uw hol te bewaren, en onze Witkappen hebben voor goud een oog zoo scherp als het uwe, maar sterker armen en jonger beenen, om het te bemachtigen. Zij zullen u hunne opwachting komen maken.

Hij greep naar een fluitje dat aan zijn hals hing en wilde het sein aan zijn makkers geven, toen de vrek op hem toesprong en zeide, terwijl het koude zweet hem op het beenderige voorhoofd parelde :

— De Witkappen die kunnen, die zullen mij geen leed doen, want ik ben een hunner medemakkers... in mijn hart klopt er ook iets voor het vaderland,

Van den Bosch grinnikte.

— Daarom juist zullen zij met u willen deelen, antwoordde hij. Onze zaak is heden zóó ver, dat wij geld moeten hebben. Gij zult als een der eerste slachtoffers vallen. De graaf heeft er in toegestemd om al de grieven der burgers te herstellen, op voorwaarde, dat al de hoofden der Witkappen aan het gerecht worden overgeleverd. Uw dood en de mijne zijn zeker, zoo wij dezen nacht geen goud bezitten. Ja, Bernard, goud, om het volk te bewegen hun witte kappen niet af te zetten.

— En moet ik dan, zeide de vrek op een toon, die den diepsten zielsangst uitdrukte, moet ik dan van al wat mij het dierbaarst is op aarde, scheiden?

— Helaas, ja! spotte Pieter.

— Is het daarom, ging hij handenwringend voort, is het daarom dat ik dag en nacht gebrek heb geleden, mij zelven rust en gemak heb ontzegd?

— Helaas, ja! onderbrak Pieter op denzelfden toon.

— Is het daarom, dat ik mijn geheele leven lang verwenscht en gehaat ben geworden, om op mijn ouden dag mijn hart te zien breken, nu...

— Helaas, ja! sprak de onverbeterlijke spotvogel.

— Ik kan niet, ik kan het niet doen! De graaf is barmhartig, hij zal genade verleenen!... Om Godswil, zoek een ander middel.

— Er is geen ander middel, zeide Pieter, dat u redden kan, want gij zijt bijzonder bij Gilbert Matheüissen gehaat, en hij heeft gezworen u bij de eerste gelegenheid te laten opknoopen.

— Och, God, erbarm u mijner! kermde de oude.

— Gij hebt Gilbert duizend kronen geweigerd. En hoe kunt gij nu hopen dat hij uw eerwaardig hoofd op uw mageren romp zou laten? Bedenk dan toch, dat uw leven hier op het spel staat, open uwe zakken en laat de muntstukken vrij, zij kunnen u in het graf geen genoeg schenken.

De oude woekeraar werd door dit vooruitzicht zóó aangegrepen, dat hij er in toestemde een som geld voor te schieten. Hij maakte zich gereed om nogmaals alleen in zijn hol af te dalen, doch Pieter hield hem tegen.

— Neen, neen, Bernard, zeide hij, ik zal met u gaan.

— Wilt gij u den nek breken, dierbare vriend?

— Ik heb uw leven te lief, Bernard, en door het schenken van een al te kleine som, zoudt gij u niet van de galg kunnen redden. Wij mogen niet, door het goud te sparen, den bezitter er van doen hangen. Kom, ik zal met u gaan, open het luik en geef mij de lamp.

Bernard gaf met weerzin toe, maar bezweek toen hij van den Bosch nogmaals de hand zag uitsteken naar het fluitje.

Had hij de treden van het schavot moeten beklimmen, hij zou het nauwelijks met trager en moeizamer schreden hebben kunnen doen. Een smartelijke uitdrukking stond op zijn gelaat te lezen. Zijn innerlijke strijd

was hevig en uitte zich door menigvuldige diepe zuchten en halfgesmoorde uitroepen, toen hij een ijzeren kist opende.

— Kom, zeide van den Bosch, laat mij u den moeilijken plicht sparen, om deze gevangenen in vrijheid te stellen. Laat ons met dien zak daar, dien grooten lederen zak beginnen.

— Neen, neen, dien niet ! riep de vrek met drift uit, dien niet, dat zijn schilden, allen van het zuiverste goud, en die geen grein aan gewicht missen. Hier, neem vijftig kronen Vlaamsch geld.

— Vijftig kronen ! riep van den Bosch, dat is minder dan niets ; vijftig kronen onder onze benden ! Zijt gij dol, zoo iets aan te durven bieden ! Geef goud, goed goud, zuiver van stempel en goed van gewicht, zoodat het den duivel zelf zou verleiden ! Daarbij kunnen wij met goud eene grootere som in een kleineren zak mededragen.

Eensklaps keerde de oude zich om.

— In wiens naam handelt gij ? vroeg hij.

— In ons aller naam.

— Wie schonk u de volmacht om mij van mijn geld te komen berooven ?

— Jan Yoens en de anderen.

— Vijftig kronen zijn genoeg, kermde hij. Ik kan het niet van mijn hart verkrijgen, de schilden om zulk een reden aan te raken.

— Doch de baljuw zal uwe keel aanraken, oude Bernard, zeide Pieter. Wilt gij misschien deze schilden bewaren, om u de gunst te verwerven om gehangen of onthoofd, in plaats van geradbraakt te worden ?

— Neem dan vijftig schilden ! riep de verontruste vrek, met een gelaat, waarop de hevigste schrik geteekend stond. Klaarblijkelijk moest hij zichzelf geweld aandoen om zijne gierigheid te overwinnen, en zijne hand in den zak te steken.

— Neen, zei Pieter, wij zouden kostbare oogenblikken verliezen, door ze te tellen. Geef mij den zak.

— Ik kan niet, ik wil niet ! kermde de vrek. Gij verlangt toch niet dat ik mijn hart uit het lijf ruk, om het u te geven ?

— Neen, hernam Pieter, slechts het goud. De beul, Bernard, denk aan den beul.

— Neem er honderd stuks ! zeide Bernard, doch niet alles.

— Hangen of onthoofd worden !

— Ik kan niet, ik kan niet !

— De beul, Bernard, de beul !

— Neem dan den zak, en dat de vloek van Gehazi hem vergezelle, riep de woekeraar uit, terwijl hij den zak op den grond wierp, plots het deksel van de kist liet dichtvallen en er bovenop ging zitten.

Pieter lachte.

— En nu, van den Bosch, zeide de ellendeling, wees tevreden, want ik zal geen enkel schild meer geven, al ware het om beider ziel te redden. Gij zult uwe hand in mijn bloed moeten doopen, en mij onder uwe voeten

moeten vertrappen, eer gij zelfs nog een blik in de kist zult slaan.

— Ik zou het blanke staal van een goed zwaard niet willen bezoeden, door het aan zoo'n besmetting te wagen. Gij zijt gedoemd om met uwe ratten van honger om te komen.

Pieter bracht het fluitje aan den mond en floot driemaal.

— God van Abraham, Isaac en Jacob ! kreunde de oude.

Op hetzelfde oogenblik stormden de drie gezellen van Pieter de trappen af.

— Neemt dit alles mede, zeide van den Bosch, alles, de gouden baren, kronen, schilden, zilvergeld, cibories, kelken, tot zelfs de schuld-bekentenissen. Rukt den oude van de kist en volgt mij dan.

De vrek viel in onmacht. Men nam de kostbare schatten mede naar het huis van Pieter, waar men dien nacht een algemeene vergadering hield, tot het beramen van verdere middelen om den strijd met goed gevolg voort te zetten.

Van Zoen

en de Witte
Kaproenen

Van Laeken

L. OPDEBEEK - UITGEVER - ANTWERPEN

LODEWIJK VAN LAEKEN

JAN YOENS

EN DE WITTE KAPROENEN

Pentteekeningen van JAN WATERSCHOOT
NIEUWE, GEHEEL HERZIENE UITGAVE

L. OPDEBEEK — UITGEVER — ANTWERPEN
1943

INHOUD

	Blz.
I. DE ZONDERLINGE BOOGSCHUTTER	5
II. DE HERBERG « DE MAAN »	12
III. DE DOCHTER VAN DEN SAMENZWEERDER	20
IV. IN DE SCHUILPLAATS DER OPROERLINGEN	29
V. VOOR DE SINT-BAVO	34
VI. BIJ DEN GRAAF	41
VII. BIJ DE HEKS	48
VIII. HET VERHAAL VAN DEN GRIJSAARD	57
IX. FILIPS VAN ARTEVELDE	70
X. DE WITKAPPEN	75
XI. WILLEM HEETHOOFD EN JOOS	81
XII. EEN VREK	96
XIII. DE SMART VAN LIVIA	105
XIV. DE WRAAK VAN COLPAERT	111
XV. DE VOORSPELLING	123
XVI. BRAND	130
XVII. HET GEZANTSCHAP	139
XVIII. HET GIF DER SLANG	147
XIX. NAAR BRUGGE	153
XX. HET PLAN DER GRAVIN	157
XXI. HET EINDE VAN EEN HELD	163
XXII. EEN SOMBERE NACHT	169
XXIII. TERUG TE GENT	178
XXIV. HENDRIK VAN CASSEL	182
XXV. DE SCHAKING VAN LIVIA	189
XXVI. OP ZONNEBEKE	196
XXVII. NAAR NAZARETH	212
XXVIII. DE VOORSPELLING VAN URSULA	228
XXIX. LIVIA EN KAATJE	234
XXX. WEST-ROZEBEKE	242

Het duurde een geruimen tijd vooraleer het gevaar en het gewoel van het volk ophield en Philips van Artevelde zijne medeburgers kon toespreken.

Eindelijk zeide hij :

— Vrienden, wanneer ik u thans bezweer, niets te doen met ge-

Philips van Artevelde.

weld of overhaasting, denkt dan niet, dat zulk een verzoek van nijnen kant voortkomt, hetzij uit vrees voor onze vijanden, of om uwe belangen te verlaten. De graaf heeft zijn woord verbroken en dit feit zegt alleen dat wij ons van heden af slechts op ons zwaard kunnen vertrouwen. Doch vergeet niet dat Lodewijk nog altijd onze natuurlijke, wet-tige heer blijft...

— De ridder ziende dat er bespieders rondliepen oordeelde het noodig op het laatste oogenblik van gedacht te veranderen, voor alle zekerheid hield hij Jozef terug. Morgen zal hij ons te Nazareth vinden.

Kaatje vond de uitlegging van Jan zeer natuurlijk en vroeg geen verdere inlichtingen meer. Zwijgend zette men den weg voort. De nacht

Philips van Artevelde op het slagveld.

was geheel ingevallen, doch Jan besloot door te zetten tot men het puin van Nazareth zou hebben bereikt.

Het was reeds klare dag toen men in de sombere overblijfsels aan kwam. Kaatje huiverde toen zij de plaats betrad waar zij eens zooveel had geleden, zij herinnerde zich al de rampen die zij had onderstaan en kon een traan niet weerhouden.

De Witte Kaproenen

Historische Roman

DOOR

LODEWIJK VAN LAEKEN

NATIONALE DRUKKERIJ
St-Willebrordsstraat, 57 Antwerpen.

1902.